

Αθήνα, 16-04-2025

ΕΡΩΤΗΣΗ

**ΠΡΟΣ: Υπουργό Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών
Υπουργό Ανάπτυξης
Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης
Υπουργό Τουρισμού**

ΘΕΜΑ: «Προβλήματα του κλάδου Εστίασης και των συναφών επαγγελμάτων στη Δωδεκάνησο»

Αξιότιμοι κ.κ. Υπουργοί,

Γίναμε δέκτες παραπόνων από το Σωματείο Εστίασης και Συναφών Επαγγελμάτων Δωδεκανήσου για μια σειρά από ζητήματα που ταλαιπωρούν εργοδότες και εργαζόμενους, θέτοντας σε κίνδυνο τη βιωσιμότητα πολλών επιχειρήσεων ενός κλάδου της οικονομίας της περιοχής, που παρέχει άριστες υπηρεσίες και αγαθά σε ντόπιους και ξένους τουρίστες, συμβάλλει καθοριστικά στο τουριστικό προϊόν της περιοχής μας και κατά συνέπεια στην εθνική οικονομία και στο ΑΕΠ. Οι επαγγελματίες εστίασης έστειλαν, πριν λίγους μήνες, επιστολή στον πρωθυπουργό με μία σειρά αιτημάτων, ωστόσο η κυβέρνηση κωφεύει και τα προβλήματα διαιωνίζονται.

1) Πρωταρχικό αίτημα του Σωματείου η επαναφορά των μειωμένων συντελεστών ΦΠΑ, όπως ίσχυε στα νησιά της Δωδεκανήσου από την καθιέρωση του ΦΠΑ στη χώρα μας. Ο μειωμένος ΦΠΑ είναι ένα δίκαιο μέτρο της ΕΕ προς τα νησιά, λόγω της επιβάρυνσης των τιμών σε αυτά από το κόστος μεταφοράς από την ηπειρωτική χώρα και σύμφωνα με την οδηγία της ΕΕ συνδέεται αποκλειστικά με τη νησιωτικότητα.

Η δυνατότητα επαναφοράς των μειωμένων συντελεστών ΦΠΑ προβλέπεται στο άρθρο 104 παρ. 2 της Οδηγίας 2006/112/ΕΚ με τίτλο «Οδηγία σχετικά με το κοινό σύστημα ΦΠΑ», όπως αυτή τροποποιήθηκε τον Απρίλιο του 2022 με την Οδηγία 2022/542 ΕΕ και έτσι από 01-01-2025 «η Ελλάδα μπορεί να εφαρμόζει στους Νομούς Λέσβου, Χίου, Σάμου, Δωδεκανήσου και Κυκλάδων και στα νησιά της Θάσου, των Βορείων Σποράδων, της Σαμοθράκης και της Σκύρου συντελεστές έως 30% χαμηλότερους από τους αντίστοιχους συντελεστές που εφαρμόζονται στην ηπειρωτική Ελλάδα», δηλαδή συντελεστές 17% αντί 24% ή 9% αντί 13% ή 4% αντί 6%.

Σήμερα μειωμένοι συντελεστές ΦΠΑ εφαρμόζονται δυστυχώς μόνο σε πέντε ελληνικά νησιά του ανατολικού Αιγαίου, στη Χίο, στη Λέρο, στη Σάμο, στην Κω και στη Λέσβο, (άρα από τα Δωδεκάνησα στην Λέρο και Κω), επειδή σε αυτά έχουν συσταθεί και λειτουργούν Κέντρα Υποδοχής και Ταυτοποίησης (ΚΥΤ) και δομές φιλοξενίας πολιτών τρίτων χωρών (παρ. 4 του άρθρου 21 του ν. 2859/2000 (Α' 248).

Ωστόσο η κοινοτική οδηγία για εφαρμογή μειωμένου ΦΠΑ, συνδέεται μόνο με τη νησιωτικότητα και όχι με άλλες παραμέτρους, όπως π.χ. την ύπαρξη και λειτουργία ΚΥΤ που προβλέπει ο νόμος 2859/2000 (Α' 248), άρθρο 21, παρ. 4.

Συνεπώς το μέτρο πρέπει να επανέλθει σε εφαρμογή το συντομότερο δυνατόν, αυτούσιο και χωρίς προϋποθέσεις, σε συμμόρφωση με την κοινοτική οδηγία, για όλα τα νησιά της Δωδεκανήσου, διότι θα δώσει πραγματική ανάσα ζωής, είναι κάτι που το ζητούν διαχρονικά όλοι οι νησιώτες. Απόφαση για κατάθεση σχετικής εισήγησης στο Υπουργείο Οικονομικών για την επαναφορά των μειωμένων συντελεστών ΦΠΑ, ελήφθη ομοφώνως, στην πρόσφατη συνεδρίαση της ΠΕΔ Νοτίου Αιγαίου, 1-5/4/2025

2) Ένα ακόμη επιτακτικό αίτημα του Σωματείου είναι η εξεύρεση λύσης στο πρόβλημα έλλειψης προσωπικού. Λόγω του ότι πολλοί εργαζόμενοι στην εστίαση έχουν μεταναστεύσει στο εξωτερικό για καλύτερους όρους εργασίας, υπάρχει έλλειμμα περίπου 6000 θέσεων εργασίας στην εστίαση σε όλη την Ελλάδα και συνακόλουθα μεγάλο έλλειμμα και στα νησιά των Δωδεκανήσων.

Η λύση που προτείνει το Σωματείο είναι να δοθεί δυνατότητα στους φοιτητές των τουριστικών σχολών της χώρας να πραγματοποιούν, ενδεχομένως και με σχετική επιδότηση από το κράτος, την άσκηση – πρακτική τους και στις επιχειρήσεις εστίασης και συναφών επαγγελμάτων στα νησιά μας.

3) Η εφαρμογή της ψηφιακής κάρτας εργασίας δημιουργεί αρκετές δυσκολίες προσαρμογής σε εργαζόμενους και εργοδότες. Ωστόσο το Σωματείο Εστίασης και των συναφών επαγγελμάτων Δωδεκανήσου, θεωρεί το μέτρο απολύτως μη λειτουργικό στον κλάδο των μαγείρων. Κι αυτό διότι λόγω της υπερβολικής ζέστης που επικρατεί στα νησιά το καλοκαίρι και του τρόπου λειτουργίας των καταστημάτων της αγοράς, οι μάγειροι δουλεύουν σπαστό ωράριο σχεδόν σε όλα τα μαγαζιά, κάνοντας παραλαβές τροφίμων και προετοιμασία κουζίνας νωρίς το πρωί και επιστρέφουν μετά κατά τις 11:00 για να ξεκινήσουν την παρασκευή του μεσημεριανού μενού, ενώ κάποιοι έρχονται νωρίς το απόγευμα, σε μαγαζιά με βραδινή κουζίνα. Σύμφωνα με τους εστιατορείους, δεν αντέχει κανείς μάγειρας να δουλέψει συνεχές ωράριο υπό μεγάλη ζέστη, ούτε μπορούν οικονομικά οι επιχειρήσεις να επιβαρυνθούν με επιπλέον προσωπικό, για παραλαβή τροφίμων και προετοιμασία φαγητού το πρωί. Το Σωματείο ζητά επίμονα να μπορεί η ψηφιακή κάρτα να εφαρμοστεί και σε σπαστό ωράριο εντός της ημέρας και να αθροίζονται οι ώρες ημερησίως του υπαλλήλου, τουλάχιστον στον κλάδο των μαγείρων.

4) Δυσβάσταχτα για τον κλάδο είναι και τα επαγγελματικά ενοίκια, τα οποία μεταβάλλονται αυξητικά, κάθε 3 χρόνια, όταν ανανεώνεται το συμβόλαιο. Οι επαγγελματίες διαμαρτύρονται ότι συχνά ανακαινίζουν τα μαγαζιά, εσωτερικά και εξωτερικά, ανανεώνουν επαγγελματικό εξοπλισμό και κάνουν αισθητικές παρεμβάσεις, επενδύοντας μεγάλα

χρηματικά ποσά, ενώ δεν προλαβαίνουν να κάνουν απόσβεση των εξόδων αυτών, λόγω της μικρής διάρκειας συμβολαίου του επαγγελματικού ενοικίου. Προτείνουν επιμήκυνση της ελάχιστης διάρκειας επαγγελματικής ενοικίασης από 6-12 έτη, με αναπροσαρμογή 2% στο μίσθιο ανά έτος.

5) Περαιτέρω, τα τελευταία έτη παράγοντες όπως η αυξανόμενη ακρίβεια, η αύξηση του κόστους ενέργειας, ο ΕΝΦΙΑ που ήρθε για να μείνει, η μακροχρόνια κρίση, η πανδημία, αποτελούν ανασταλτικούς παράγοντες βιωσιμότητας των επιχειρήσεων και εκπλήρωσης των οικονομικών υποχρεώσεων τους προς τα ασφαλιστικά ταμεία και το Δημόσιο.

Ειδικότερα σε ό,τι αφορά τις οφειλές προς τον ΕΦΚΑ, επισημαίνεται ότι αυτές ανέρχονται σήμερα σε όλη τη χώρα στα 48,8 δις ευρώ, για κεφάλαιο 29,6 δις ευρώ και προσαυξήσεις 19 δις, ενώ στατιστικώς ένας στους δύο επιχειρηματίες χάνει τις ρυθμίσεις προς τον ΕΦΚΑ λόγω του υψηλού επιτοκίου (8,5 % ετησίως). Η εφαρμογή πλαφόν στις προσαυξήσεις αποτελεί ένα πάγιο αίτημα των επαγγελματιών, που η Κυβέρνηση οφείλει να εξετάσει, σε συνδυασμό με «κούρεμα» των υπέρογκων προσαυξήσεων και την εκ νέου δυνατότητα ρυθμίσεων των οφειλών, ώστε να καταστεί δυνατή η αποπληρωμή τους.

6) Σημαντικό για το Σωματείο είναι η δυνατότητα χρηματοδότησης από τις τράπεζες με όρους ευνοϊκούς για την επιχειρηματικότητα. Κρίνεται αναγκαία η χρηματοδότηση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων από την αναπτυξιακή τράπεζα με χαμηλότοκα δάνεια και ρεαλιστικά ευνοϊκούς όρους αποπληρωμής, λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαίτερες συνθήκες λειτουργίας των επιχειρήσεων αυτών, δηλαδή τη νησιωτικότητα και την εποχικότητα. Η κυβερνητική ανάπτυξη ενός τέτοιου προγράμματος θα συντελούσε σε πραγματική τόνωση της αγοράς και ουσιαστική στήριξη των επιχειρήσεων.

Δεδομένου ότι:

- ο κλάδος της εστίασης είναι ένας από τους μεγαλύτερους και σημαντικότερους κλάδους της οικονομίας των νησιών μας και ιδιαίτερα της Δωδεκανήσου, που προσφέρουν υψηλής ποιότητας αγαθά και υπηρεσίες, στηρίζουν την τοπική κοινωνία και το τουριστικό προϊόν της χώρας
- η πολιτεία οφείλει να στηρίζει πολιτικές αποκέντρωσης και ενίσχυσης της τοπικής οικονομίας
- η βιωσιμότητα επαγγελματιών που συνδέονται με νησιωτικότητα και εποχικότητα εξαρτάται από ευέλικτες πολιτικές, προσαρμοσμένες στις ανάγκες της αγοράς και του κάθε επαγγέλματος

Ερωτώνται οι κ.κ. Υπουργοί:

- 1) Εξετάζετε τη μείωση των συντελεστών ΦΠΑ στα νησιά της Δωδεκανήσου, δεδομένου ότι η σχετική Ευρωπαϊκή Οδηγία έχει τροποποιηθεί και δίνει στη χώρα μας τη σχετική δυνατότητα; Αν ναι με ποιο χρονοδιάγραμμα;
- 2) Προτίθεστε να προβείτε στις απαραίτητες ενέργειες, ώστε οι φοιτητές των τουριστικών σχολών της χώρας να πραγματοποιούν, ενδεχομένως και με σχετική επιδότηση από το κράτος, την άσκηση – πρακτική τους και στις επιχειρήσεις εστίασης και συναφών επαγγελμάτων στα νησιά μας, μέτρο που θα συμβάλλει στη μείωση της έλλειψης προσωπικού στο χώρο της εστίασης ;
- 3) Προτίθεστε να εξετάσετε την εφαρμογή της ψηφιακής κάρτας εργασίας και σε σπαστό ημερήσιο ωράριο, τουλάχιστον στον κλάδο των μαγείρων, ικανοποιώντας το αίτημα του Σωματείου Εστίασης και των συναφών επαγγελμάτων Δωδεκανήσου για τους λόγους που εξηγήθηκαν παραπάνω;
- 4) Προτίθεστε να εξετάσετε επιμήκυνση της ελάχιστης διάρκειας επαγγελματικής ενοικίασης από 6-12 έτη, με αναπροσαρμογή 2% στο μίσθιο ανά έτος, όπως αιτείται το Σωματείο, για τους λόγους που προαναφέρθηκαν;
- 5) Προτίθεστε να διευκολύνετε την αποπληρωμή οφειλών ΕΦΚΑ των επιχειρήσεων, ικανοποιώντας το αίτημα του κλάδου για εφαρμογή πλαφόν στις προσαυξήσεις, σε συνδυασμό με «κούρεμα» των υπέρογκων προσαυξήσεων πέρα του πλαφόν και την εκ νέου δυνατότητα ρυθμίσεων των οφειλών, ώστε να καταστεί δυνατή η αποπληρωμή τους;
- 6) Εξετάζει η κυβέρνησή σας την ενίσχυση της αναπτυξιακής τράπεζας με πόρους και προγράμματα στήριξης των επιχειρήσεων με χαμηλότοκα δάνεια και ευνοϊκούς όρους για τις επιχειρήσεις, λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαίτερες συνθήκες λειτουργίας των επιχειρήσεων εστίασης, δηλαδή την εποχικότητα και τη νησιωτικότητα;

Ο Ερωτών Βουλευτής

Α΄ Ανατολικής Αττικής

Τάσος Οικονομόπουλος